

HULP René de Vries blikt terug op Voedselkonvooi in 1981

'Naar Polen. We wisten van niks, nul ervaring'

Veertig jaar geleden, in december 1981, vond het Voedselkonvooi Polen plaats. Met ongeveer honderdvijftig vrachtwagens en 180.000 kerstpakketten gevuld met voedsel vertrokken ze zondag 13 december 1981 vanuit Utrecht richting Polen.

Simone Bruin

Wieringerwerf ■ René de Vries uit Wieringerwerf was een van deze vrachtwagenchauffeurs. Samen met zijn werkgever Martin Grijpstra en de net gerestaureerde Scania-110-Super Truck vertrokken ze vol goede moed, veel onwetendheid en op zoek naar avontuur naar een land, waar op die dag de Staat van Beleg was uitgeroepen. Hun trailer gevuld met 1864 pakketten.

Deze humanitaire actie 'een Pak van je Hart voor Polen' werd georganiseerd door Stichting Vriendenhulp Polen met ondersteuning van De Telegraaf en de ANWB. Truckers organisatie De Holland Duck Club hielp bij het vervoer. En ook Martin zag een oproep voor chauffeurs voorbij komen. 'Is dat niet wat voor ons?' vroeg Martin aan de toen 22-jarige René.

René zag het als een groot avontuur, ook omdat ze de vrachtwagen niet hadden gerestaureerd. Deze oldtimer had Martin gekocht voor zijn bedrijf. Maar dit werd eigenlijk het eerste avontuur van de

vrachtwagen", vertelt René. Wat er allemaal gebeurde in Polen rondom het communisme stonden de mannen niet bij stil. Ze waren ook nog geen ervaren truckers. „We wisten van niks en we hadden nul ervaring. Zo'n lange afstand, dat was helemaal nieuw voor ons.”

Op zaterdag 12 december 1981, vertrokken ze naar verzamelpunt Utrecht. De fabriekshal waar eerder alle pakketten hadden gestaan, was nu gevuld met veldbedjes voor de chauffeurs om te slapen.

Verschrikkelijk

„Wij vonden het verschrikkelijk om daar te moeten slapen. Martin heeft een taxi gebeld, die ons weer naar Wieringerwerf reed. De volgende ochtend hebben onze vrouwen ons weer naar Utrecht gebracht.”

Op een nieuwe snelweg, die nog niet geopend was, stonden alle vrachtwagens klaar voor vertrek. „Wat ik toen beleefde, dat vergeet ik mijn hele leven niet meer”, vertelt René. „Veel mensen kwamen de colonne uitzwaaien. Onder leiding van Willem Woudenberg gingen we

„**Zo'n lange afstand, dat was helemaal nieuw voor ons**”

naar Wolfsburg, naar een fabriek van Volkswagen. We kregen er eten en konden er blijven slapen.”

De eerste tegenslag kwam toen ze voor een laag viaduct kwamen te staan. „De trailer stond hoger op het as van de vrachtwagen, dan bij de anderen. Het ging om een paar centimeters. Met veel kracht zijn we er toch onder door gegaan. Maar we hadden natuurlijk wel schade aan het dak.”

Bij de grens met Oost-Duitsland

werd het konvooi tegengehouden waar ze uren stil stonden. „Zij vonden het helemaal niet leuk wat wij aan het doen waren, ze hadden echt geen behoefte aan deze poppenkast door hun land heen.” Toch mochten ze door naar Poznan, tweehonderd kilometer voorbij de grens. „Je wilt echt niet weten hoe het is om daar met zo'n grote vrachtwagen te rijden. Toentertijd hadden ze in Polen nog geen snelwegen en door de kou was het ook nog eens spekglad. Je bent dan wel scherp.”

Uit elkaar

Het konvooi was inmiddels uit elkaar getrokken, Martin en René reden nog met een groepje van ongeveer zes vrachtwagens. Toen ze door het bos gingen, werden ze aangehouden door militairen. Ze beleefden angstige momenten toen ze uit de cabine werden gehaald en in een rijtje voor een trailer werden gezet.

„Ze deden net alsof ze ons gingen executeren. Omdat ze de angst in onze ogen zagen, moesten ze hard lachen.”

Uiteindelijk moesten de chauffeurs achter de militairen aan rijden door het donker. Op een autocircuit troffen ze de andere vrachtwagens. „Toen waren we in ieder geval bij elkaar.”

De volgende ochtend wilden de militairen eigenlijk het konvooi in beslag nemen. Luisteren naar het

Op weg in 1981. Links René de Vries, naast hem Martin Grijpstra.

FOTO AANGELEVERD

René de Vries lost pakketten in Polen.

FOTO AANGELEVERD

Voor René de Vries was het Voedselkonvooi in december 1981 'één groot avontuur'. Hij was veertig jaar geleden een van de chauffeurs

René de Vries uit Wieringerwerf ging veertig geleden met een vrachtwagen op voedseltransport naar Polen.

FOTO MARC MOUSSAULT

nieuws konden de chauffeurs niet, rondom het autocircuit reed een stoorzender. Uiteindelijk had konvooileider Willem geregeld dat de chauffeurs in de avond in het seminarie konden slapen, een instelling voor de opleiding van geestelijken. „De studenten hadden hun eigen eten laten staan voor ons, een heel bijzonder moment was dat.”

Bang

Pas de volgende dag konden ze verder, bestemming Wrocław. De Poolse bevolking stond ze op te wachten. „Communiceren in half Duits en half Engels, je kon merken dat ze bang waren om te spreken.”

De pakketten zijn de volgende dag gelost bij een kerk in Wrocław. Bij ieder pakket, een antwoordkaartje. Hierop een postzegel samen

met een naam en adres van iemand die een pakket had gedoneerd. „Volgens mij kon je voor 25 gulden een pakket doneren. Via het antwoordkaartje kon diegene dan weten of het pakket goed was aangekomen. Wij hadden ook een pakket gedoneerd, maar hebben nooit een antwoordkaartje ontvangen, helaas.”

Een van de pakketjes werd in Poznan al soldaat gemaakt, omdat de chauffeurs scheurden van de honger. De mannen leefden toen al een aantal dagen op heel weinig eten. „Dat hebben we eerlijk op het antwoordkaartje ingevuld, dat leek ons wel zo netjes.”

„Eigenlijk wilden we gewoon zo snel mogelijk weer thuis zijn, maar ook de terugweg verliep niet helemaal soepel. We gingen echt van ongeluk naar ongeluk.” Het was tus-

sen de min 15 en min 20 graden in Polen, de wegen waren spekglad en de trailer leeg. De trailer begon te schuiven toen ze over een rotonde reden, waardoor een auto werd geraakt. De mannen hadden dat moment helemaal niet door.

Aangehouden

Maar 20 à 25 kilometer later werden ze aangehouden door de politie. Zij vertelden dat de auto die ze hadden geraakt zwaar beschadigd was. „Het voelde even alsof de wereld in elkaar stortte. Maar de mensen die in de auto hadden gezeten waren gelukkig oké.”

De reis richting Wieringerwerf kon weer worden voortgezet. „Toen de dynamo van de vrachtwagen kapot ging reden we door Oost-Duitsland, in die tijd mocht je daar hele-

maal niet parkeren.” Desondanks gingen ze aan de kant staan, ze hadden immers al een ongeluk gehad die dag. „Het duurde nog geen vijf minuten voor de politie naast de wagen stond.”

Een fijne nacht hadden ze niet zonder kachelletje. Buiten was het min 15 en René sliep op een plank. In de ochtend werden ze gelijk wakker gemaakt door de agent. Een Oost-Duitse chauffeur moest met zijn startkabels de mannen helpen om de vrachtwagen weer aan de praat te krijgen.

Om 9 uur 's ochtends gingen ze grens over West-Duitsland in en zijn ze daar gelijk een warme maaltijd gaan eten bij een restaurant. „Ik had honger als een paard, je wilt niet weten hoe blij je dan bent met een hapje eten.”

„Het is jammer dat Martin niet meer onder ons is om zijn kant van het verhaal te vertellen”, zegt René. Toentertijd werd er nog gezegd dat ze voor hetzelfde doel zo weer in de auto zouden stappen, maar volgens René was dat meer stoere praat.

Speldje

René blijft nog altijd bescheiden over zijn riskante heldendaad veertig jaar geleden. Hij heeft een speldje van solidariteit gekregen. „We hebben later nog een reünie gehad. Daar hoorden je ook weer zoveel verschillende verhalen.”

De een had nog ergere dingen meegemaakt dan de ander, sommige hadden ook vast gezeten.

„Wel trots dat wij Nederlanders dit als klein landje toen gedaan hebben.”

Tentoonstelling

In Den Haag is er op 9 december een openlucht tentoonstelling geopend ter ere van het Voedselkonvooi Polen. Deze is tot 15 januari 2022 te bezichtigen aan de omheining van de Ambassade van de Republiek Polen.

Herinneringsplaatje.

FOTO MARC MOUSSAULT